

Список використаних джерел:

1. Салига К. С. Ефективність господарської діяльності підприємств: монографія / К. С. Салига. – Запоріжжя : ЗЦНТЕІ, 2005. – 180 с.
2. Рац О. М. Визначення сутності поняття «ефективність функціонування підприємства» / О. М. Рац // Економічний простір. – 2008. – №15. – С. 275–285.
3. Зеленська М. О. Управління потенціалом поліграфічного підприємства: монограф. / М. О. Зеленська, П. В. Круш. – К.: НТУУ «КПІ», 2017. – 248 с.
4. Друкер П. Эффективное управление / П. Друкер : пер. с англ. М. Котельниковой. – М. : Астрель, 2004. – 284 с.
5. Гринько Т. В. Обґрунтування стратегії зниження витрат підприємства / Т. В. Гринько // Економічний вісник «Запорізької державної інженерної академії», 2016. – Вип. 2. – С. 102–105.

К. е. н. Олійник Т. І., Шелест В. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА**

Особливості функціонування підприємств на сучасному етапі тісно пов'язані зі зміною стратегічних орієнтирів в їх діяльності. Основним стратегічним напрямком їх розвитку в цілому і конкретної галузі зокрема, є підвищення ефективності виробничої складової.

Економічні аспекти ефективності характеризуються економічним ефектом, під яким розуміється різниця між результатами і витратами, зробленими для отримання і використання результатів, де «...прибуток розглядається не тільки як показник, але й критерій ефективності, або показник збалансованості використаних ресурсів і отриманих доходів» [1, с. 131].

Ефект вирівнювання забезпеченості матеріальними ресурсами (збалансованості ресурсів) виникає внаслідок використання закономірностей, що пояснюються концепцією лімітуючого фактора. Як правило, ефект збалансованості ресурсів досягається за рахунок збільшення забезпеченості матеріальними ресурсами, в протиположності цьому – недостаток обмежує отримання прибутку. Він обумовлений не тільки тим, що вкладення коштів у матеріальні ресурси тягне за собою найвищу віддачу від інвестицій, але й тим, що вирівнювання ресурсозабезпеченості збільшує віддачу від ресурсів які знаходяться у своєму відносному надлишку.

В даному випадку на перший план висувається оптимізаційний ефект у забезпеченості матеріальними ресурсами, але він спрацьовує в тому випадку, якщо всі матеріальні ресурси використовуються в оптимальній кількості. Будь-яка зміна

оптимальної забезпеченості матеріальними ресурсами призводить до економічних втрат. Проте останнє в якійсь мірі є окремим випадком ефекту вирівнювання ресурсозабезпеченості, оскільки оптимальна забезпеченість ресурсами передбачає таке їх поєднання, при якому жоден з них не перебуває у надлишку або дефіциті.

Крім того, в діяльності підприємства необхідно сприймати до уваги і ефект масштабу виробництва, який досягається за рахунок такого збільшення обсягів виробництва продукції, при якому питомі витрати зменшуються. Його природа обумовлена існуванням так званих постійних витрат, абсолютна величина яких не залежить від зміни обсягів виробництва продукції. Така сталість при використанні матеріальних ресурсів сприяє досягненню певного випуску продукції, де абсолютна величина постійних витрат збільшується, але в наступному виробничому періоді вони знову не змінюються, хоча можуть бути і на порядок більше ніж в попередньому періоді.

Заслуговує на увагу і корпоративний ефект, який отримується шляхом об'єднання інтересів підприємств і спільних узгоджених їх дій. Він може бути отриманий без значних інвестицій і залежить від масштабів виробництва. Так чим більшою кількістю ресурсів розпоряджається підприємство, тим більше можливостей у нього для маневру капіталом, ширший простір для отримання оптимального рішення. В цьому випадку має місце бути економія на трансакційних витратах, які, перш за все, виникають у вертикально інтегрованих структурах, де обмін товарами відбувається не стихійно, а планомірно і зводиться до міжцехових обмінів.

Отже, на підприємстві можуть виникати різні економічні ефекти, в результаті яких забезпечується ефективність виробництва на основі управління матеріальними ресурсами, а саме: при збільшенні масштабів виробництва – за рахунок зниження умовно-постійних витрат, яке сприяє зменшенню господарського ризику і збільшення прибутку; при інтеграційних процесах – за рахунок економії на витратах, що супроводжує встановлення взаємовигідних відносин економічних агентів.

З причини циклічності виробничого процесу, забезпечення ефективності використання матеріальних ресурсів є безперервним, рівень якої визначається на основі співвідношення витрат і результатів, і коригується залежно від цілей діяльності підприємства шляхом впливу на витрати живої і матеріалізованої праці та використанні матеріальні ресурси, які виражають досягнутий рівень продуктивних сил і ступінь їх використання.

При матеріалізованому ресурсному підході до оцінки їх ефективності, за базу порівняння приймаються необхідні види матеріальних ресурсів, а при витратному – спожиті. У використанні витратного підходу для аналізу беруться тільки поточні витрати, так як саме вони показують фактичну характеристику кількості спожитих ресурсів віднесених на витрати, що дозволяє говорити про реальну ефективну діяльність підприємства.

Звідси, достовірність оцінки економічної ефективності залежить від правильності формування інформації про витрати і матеріальні ресурси. Сам розрахунок економічної ефективності, шляхом порівняння витрат із результатами, є показником абсолютної ефективності, який характеризує ефективність використання витрат, спрямованих на отримання загального економічного ефекту. А при порівнянні витрат і результатів за різних варіантів – отримується показник порівняльної ефективності, який характеризує їх економічні переваги. Такі розрахунки можуть виконуватися як з використанням показників абсолютної ефективності, так і з використанням показників одноразових та поточних витрат за їх матеріально-ресурсним забезпеченням.

Таким чином, абсолютна і порівняльна ефективність використання матеріальних ресурсів у виробництві, тісно і органічно пов'язані між собою, оскільки обґрунтування і вибір найкращого варіанту рішення виробничого завдання підприємства ґрунтуються на зіставленні показників абсолютної ефективності ресурсного вкладення у фондомісткості та матеріаломісткості продукції, трудомісткості і матеріаломісткості виробництва, собівартості і рентабельності продукції та ін.

Список використаних джерел:

1. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства : підручник / Г. В. Савицька. – Мн.: Нове знання, 2012. – 688 с.

Самойлова Д. О., Смирнова Т. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

НЕФОРМАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ:

ПОЗИТИВНИЙ ТА НЕГАТИВНИЙ АСПЕКТ ДЛЯ МЕНЕДЖЕРІВ

Суспільство складається з великої кількості організацій, з якими пов'язані всі прояви людського життя – освіти, економіки, науки, і, насамперед, особистого життя. Дослідження структури організації – один із важливих напрямків